

2013

STIFTELSEN ANTIDOPING NORGE

Antidoping Norge
vil være en **uavhengig,**
kunnskapsrik og
offensiv organisasjon som
samarbeider
for en ren idrett
og et dopingfritt samfunn.

■ INNHOLD

Årsberetning fra styret 2013	7		
1. Administrasjon	13	4. Internasjonalt	37
2. Dopingkontroll	17	5. Doping som helse - og samfunnsproblem	43
3. Kommunikasjon, informasjons- og verdiarbeid	25	6. Forskning og utvikling	47

Design: FRAKK Design

Foto (forside): Morten Rakke, Antidoping Norge og nyebilder.no

Foto: nyebilder.no (s. 4,5,7,15,16,20,21), Morten Rakke (s. 13,17,25,37,43,47)

HELSING FRÅ STYRELEIAR

Valgerd Svarstad Haugland
Styreleiar i Antidoping Norge

2013 vart eit minnerikt jubileumsår for Antidoping Norge. For det fyrste feira vi 10 års jubileum for stiftelsen.

For det andre, og viktigast, vart det fatta fleire viktige vedtak i antidopingarbeidet dette året.

1. juli 2013 vil alltid bli ståande som ein merkedag i antidopingarbeidet. Frå den datoen vart lovgivinga skjerpa til også å omfatta erverv, å eiga og bruk av dopingmidlar. Dette er noko vi i Antidoping Norge har kjempa for i mange år. Ikkje fordi vi trur at det vil løysa dopingproblemet alena, men vi trur at politiet vil prioritera dette feltet meir enn dei gjer i dag. Dessutan er det eit tydelig signal frå storsamfunnet om at doping ikkje er akseptert.

I tillegg til lovforbod så blir arbeidet fylgt opp med nye midlar til førebyggjande arbeid. Vi trur at denne satsinga vil føra til at vi står betre rusta i kampen for eit dopingfritt samfunn. Vi ser også at stadig fleire ønskjer å engasjera seg i antidopingarbeidet. Over 300 norske treningssentre er del av vårt Reint Senter-program og fleire fylkeskommunar ønskjer å inngå samarbeidsavtalar for å setta antidoping på timeplanen i den vidaregåande skulen.

Også på idrettsarenaen vert det gjort stadig meir for å beskytta dei reine utøvarane. Særforbund ønskjer å ta ansvar for eige antidopingarbeid og Norges idrettsforbund har utarbeida ein eigen handlingsplan mot doping.

Antidoping Norge har som mål å ha eit verdensleiande kontrollprogram. Det er i så måte eit stort framsteg at vi hausten 2013 etablerte ei eiga nordisk eining for å styrka arbeidet med biologiske profilar. For oss har det også vore naturleg å bidra sterkt i revideringa av det nye

internasjonale regelverket som vart vedtatt i Johannesburg i november. På fleire områder vart vi, og norsk idrett høyrte, blant anna vart det vedtatt strengare straff for bruk av stoff som anabole steroider og bloddoping.

Men kanskje det aller viktigaste som har skjedd i år er at svært mange har fått høyrte sterke historiar frå haldningskampanjen «Ærlig talt». Gjennom «Ærlig talt» har vi på ein ny måte skapt interesse og engasjement for antidopingarbeidet. Som organisasjon er vi heilt

avhengig av denne type ekte engasjement. Og viktigast; dei reine utøvarane fortener det, og vi treng det for å sikra ein helsefremmande treningskultur blant våre unge.

Til slutt, en spesiell takk til dei som har fortalt si historie, og takk til alle som gjennom året har engasjert seg for antidopingarbeidet.

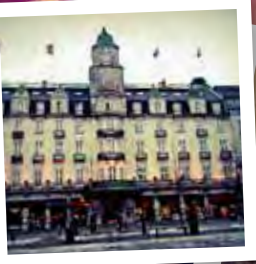
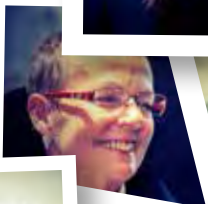

«At fleire interesser seg for, og tar del i antidopingarbeidet, fører til at vi står sterkare i kampen for ein REIN idrett og eit DOPING-FRITT samfunn.»

DOPING SOM SAMFUNNSPROBLEM

FESTMIDDAG

INTERNASJONALT SYMPOSIUM

ÅPENT SEMINAR

ANTIDOPING NORGE 2003-2013

ÅRSBERETNING FRA STYRET 2013

ÅRSBERETNING FRA STYRET

Stiftelsen Antidoping Norge har vært i operativ drift siden 1. juli 2003. Antidoping Norge ble opprettet for å sikre at kontroll- og påtalevirksomheten for dopingsaker organiseres uavhengig av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) og staten.

I henhold til vedtektene er Antidoping Norges hovedformål å drive kontrollvirksomhet, utøve påtalevirksomhet overfor NIFs domsorgan, drive verdi-, informasjons-, og forebyggende virksomhet, internasjonal virksomhet og bidra til forskningsvirksomhet knyttet til virksomheten.

Antidoping Norge baserer driften, slik formålet forutsetter, på en fri og selvstendig stilling. Antidoping Norge utøver sin virksomhet fra leide lokaler og ledes av daglig leder Anders Solheim.

Antidoping Norges styre oppnevnes av stifterne og har i 2013 bestått av:

Valgerd Svarstad Haugland	<i>styreleder, oppnevnt av NIF</i>
Inggard Lereim	<i>nestleder, oppnevnt av KUD</i>
Ingrid Kristiansen	<i>medlem, oppnevnt av KUD for første halvår</i>
Vibecke Sørensen	<i>medlem, oppnevnt av KUD for andre halvår</i>
Bjørn Christensen	<i>medlem, oppnevnt av KUD</i>
Randi H. Gustad	<i>medlem, oppnevnt av NIF</i>
Knut-Marius Sture	<i>medlem, oppnevnt av NIF</i>

Styret har i 2013 lagt vekt på oppfølgingen av strategiplan for Antidoping Norge for perioden 2012-2015.

Fra styrets side legger strategiplanen premissene for å nå visjonen:

– for en REN idrett og et DOPINGFRITT samfunn

■ **Administrativ virksomhet.** Styret har i 2013 vedtatt en organisasjonsendring for virksomheten som innebærer en styrking av administrasjonen særlig innenfor følgende fagområder: informasjonsarbeid, undersøkelser, påtale og i arbeidet mot doping i ungdomsmiljøene. Ny organisasjonsplan trådte i kraft 1.1.2014.

■ **Påtalevirksomheten.** Som en følge av påtalebegjæring fra Antidoping Norges frittstående Påtalenemnd, har Domsutvalget utestengt fem utøvere grunnet brudd på dopingbestemmelsene i 2013. Videre har Påtalenemnda tatt ut påtalebegjæring mot sju utøvere. Alle de nevnte påtalebegjæringene omhandler anabole steroider. Styret registrerer en nedgang i antall saker. Det er ingen nye cannabissaker og heller ingen nye saker inneholdende det stimulerende stoffet metylheksanamin. Når det gjelder nedgangen i antall cannabissaker, er det vanskelig å fastslå om reduksjonen skyldes mindre bruk, eller at WADA tidoblet grensen for å rapportere en positive prøve. Styret ser positivt på at bruken av det stimulerende middelet metylheksanamin ser ut til å ha avtatt i idrettsmiljøene.

«Det nye internasjonale regelverket (WADC) innebærer flere forbedringer som vil bidra til å beskytte rene utøvere.»

Styret er svært tilfreds med at organisasjonen har fått gjennomslag for innsyn i saker hvor personer tilknyttet idretten har befatning med dopingmidler som omfattes av straffelovgivningen. Flere slike saker er initiert i 2013 og påtalebegjært i 2014.

Styret har den siste tiden hatt fokus på hvordan stiftelsen skal forholde seg til informasjon om foreldede forhold. Påtalemessig må slike saker henlegges. På

«Sett i lys av at det også ble bevilget midler til å mobilisere mot doping i lokale ungdomsmiljøer, står antidopingarbeidet i Norge bedre rustet enn noen gang.»

tross av at eventuelle forhold er foreldet, mener styret at sakene kan være av interesse for idretten. Dette fordi idretten bør ta hensyn til NIFs grunnverdier og etiske ansvar, og den det gjelder fortsatt kan ha tilknytning til idretten. Styret har tatt opp denne problemstillingen med NIF, og avventer deres tilbakemelding.

■ **Kontrollvirksomhet og andre undersøkelser for å avdekke doping i idrettsmiljøet.** Styret registrerer en begrenset reduksjon i antall urinprøver og en økning i antall blodprøver.

Det nordiske samarbeidet om en enhet for biologiske profiler er etablert i 2013 og har en unik forankring i både Norges laboratorium for dopinganalyse og de nordiske nasjonale antidopingorganisasjoner. Styret ser svært positivt på at det fra 1. januar 2014 er innført felles internasjonal praktisering av testosteronprofiler. Styret ser et utviklingspotensial gjennom å samordne kunnskap og informasjon fra de ulike deler av virksomheten. Fremover vil det også være behov for å spisse

kontrollvirksomheten gjennom nærmere vurdering av prøvetype og analysemeny for hver enkelt prøve. Samarbeidet med Norges laboratorium for dopinganalyse blir avgjørende for fremtidens kontrollprogram.

■ **Forebyggingsvirksomheten.** Styret ser svært positivt på det samarbeidet som er etablert med Norges idrettsforbund for å styrke det forebyggende arbeidet i lokalidretten. Vi har i samarbeid med idretten gjennomført en Ærlig talt-kampanje med omtrent 80 stoppesteder i alle landets fylker. Kampanjen har vært en suksess som styret ser fram til å videreføre frem mot Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016

Idretten har utarbeidet en egen tiltaksplan mot doping som gir idrettens ulike organisasjonsledd et tydelig ansvar i antidopingarbeidet. Styret ser det som svært positivt med en plattform som grunnlag for en styrking av det forebyggende arbeidet.

■ **Internasjonalt arbeid.** Styret vil i det internasjonale arbeidet trekke frem WADAs vedtak om nytt internasjonalt regelverk. Dette innebærer blant annet strengere straffer for bruk av stoffer som anabole steroider og bloddoping, noe norsk idrett og norske utøvere har ønsket velkommen. Regelverket innebærer flere forbedringer som vil bidra til å beskytte rene utøvere.

Styret registrerer at organisasjonen er en attraktiv samarbeidspartner for andre organisasjoner. I 2013 har det vært stort fokus på å videreføre samarbeidet med Russian Anti-Doping Agency (RUSADA) fram mot Vinter-OL i Sotsji 2014. Det er kunnskapen og evnen til videreutvikling som gjør organisasjonen til en attraktiv samarbeidspartner i det internasjonale antidopingarbeidet.

Styret ser med stor interesse på fremdriften i samarbeidet med China Anti-Doping Agency (CHINADA) for å utvikle antidopingarbeidet i Kenya. Etter en periode uten fremdrift, har kenyanske myndigheter på ny tatt initiativet til et samarbeid for å videreutvikle antidopingarbeidet i landet.

Sommeren 2013 arrangerte Antidoping Norge i nært samarbeid med WADA et seminar om internasjonalt samarbeid der nasjonale antidopingorganisasjoner fra alle verdensdeler deltok. Styret ser det som vesentlig at Norge påtar seg slike arrangementer med jevne mellomrom for å bidra til internasjonal utvikling på feltet.

«Styret ser svært positivt på det samarbeidet som er etablert med Norges idrettsforbund for å styrke det forebyggende arbeidet i lokal-idretten.»

■ **Doping som helseproblem.** Stortinget har vedtatt en egen stortingsmelding om rus hvor antidopingarbeidet for første gang har fått en sentral plass. Videre har Stortinget over Helsedepartementets budsjett bevilget 3 mill. kroner i driftsstøtte til Antidoping Norges arbeid mot doping som samfunnsproblem. Midlene vil brukes til å bygge opp et ressurscenter for antidoping. 1. juli 2013 ble det også vedtatt skjerpet lovgivning som forbyr erverv, besittelse og bruk av dopingmidler. Styret vurderer ovennevnte tiltak som en betydelig styrking av antidopingarbeidet i Norge. Det gir etter styrets oppfatning et godt grunnlag for å forhindre dopingbruk i treningsmiljøer der unge ferdes.

Styret vil videre berømme det økende engasjementet som observeres for å forebygge dopingbruk blant stadig flere av landets fylkeskommuner. Ved inngangen til 2014 var det iverksatt samarbeidsprosjekter med Sør-Trøndelag, Vestfold og Hordaland. I tillegg registrerer styret at det er stor interesse blant flere nye fylkeskommuner.

Styret kunne med tilfredshet registrere at tilskuddet til antidopingarbeidet i idretten for 2014 fikk et betydelig løft gjennom en oppgang på 2,4 millioner kroner fra året før. Sett i lys av at det også ble bevilget midler til å mobilisere mot doping i lokale ungdomsmiljøer, står antidopingarbeidet i Norge bedre rustet enn noen gang.

ØKONOMISK BERETNING

Regnskapet er avgitt i henhold til regnskapsloven og viser et underskudd etter finansposter for 2013 på kr 443 541 som belastes egenkapitalen.

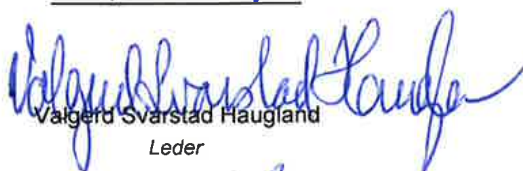
Grunnkapitalen var på oppstartstidspunktet 1. juli 2003 på 1.000.000,- kroner. Etter årets underskudd er egenkapital til sammen kr 4 452 726.

Stiftelsen hadde gjennom året 15,5 årsverk, fordelt på 8 menn og 9 kvinner. Antidoping Norge hadde ved årets utgang 91 personer regionalt ansatt, herav 46 menn og 45 kvinner. Av styrets seks medlemmer er det tre menn og tre kvinner. Styret mener likestillingskravet er ivarettatt.

Stiftelsens virksomhet er i vesentlig grad basert på offentlige tilskudd. Tilskudd for 2014 er kjent. Det er derfor ingen usikkerhet om fortsatt drift, og regnskapet er avgitt under denne forutsetning. Etter styrets oppfatning gir det fremlagte regnskap et rettviseende bilde av selskapets virksomhet, stilling og resultat av driften for 2013.

Lønn til daglig leder og styrets samlede godtgjørelse fremgår av notene til regnskapet. Det samme gjelder godtgjørelse til revisor. Sykefraværet i Antidoping Norge var på 5,96% inkludert fravær på grunn av syke barn. Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende. Antidoping Norge forurenses ikke det ytre miljø.

Oslo, 22/4-14

Valgerd Svarstad Haugland
Leder

Inggard Lereim
Nestleder

Bjørn Christensen
Styremedlem

Vibecke Sørensen
Styremedlem

Randi Gustad
Styremedlem

Anders Solheim
Daglig leder

Knut-Marius Sture
Styremedlem

resultatregnskap

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER

	Note	2013	2012
INNEKTER	1		
Sponsor- og salgsinntekter		2.744.556	4.717.042
Offentlige tilskudd	2	25.888.924	24.326.438
Andre tilskudd		1.210.667	0
Andre inntekter	3	1.656.205	0
Sum driftsinntekter		31.500.352	29.043.480
DRIFTSKOSTNADER			
Lønns- og personalkostnader	4	15.910.912	14.879.584
Andre driftskostnader	5	16.339.387	14.491.762
Sum driftskostnader		32.250.299	29.371.346
DRIFTSRESULTAT		-749.947	-327.866
Finansposter			
Finansinntekter		308.930	405.680
Finanskostnader		2.524	1.200
Sum driftskostnader		306.406	404.480
ÅRSRESULTAT		-443.541	76.614
Disponering av årets resultat			
Til/fra egenkapital	9	443.541	76.614
Sum disponering		443.541	76.614

For noter og revisors beretning, se stiftelsen Antidoping Norges årsrapport for 2013 på www.antidoping.no

balanse

EIENDELER

	Note	2013	2012
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler		158.362	0
Sum anleggsmidler		158.362	0
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	6	855.787	926.232
Andre kortsiktige fordringer	7	1.009.785	573.217
Sum fordringer		1.865.572	1.499.449
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	9.058.837	9.767.224
Sum omløpsmidler		11.082.771	11.266.673
SUM EIENDELER		11.082.771	11.266.673
EGENKAPITAL OG GJELD			
Grunnkapital	9	1.000.000	1.000.000
Egenkapital	9	3.452.726	3.896.269
Sum egenkapital		4.452.726	4.896.269
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2.127.019	2.214.909
Skatt og offentlige avgifter		1.023.491	1.554.785
Annen kortsiktig gjeld	10	3.479.535	2.600.711
Sum kortsiktig gjeld		6.630.045	6.370.405
Sum gjeld		6.630.045	6.370.405
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		11.082.771	11.266.673

1. ADMINISTRASJON

ADMINISTRASJON

Etter 2013 er vi halvveis i strategiperioden som strekker seg fra 2012 til 2015. Visjonen i strategiplanen er:

– for en REN idrett og et DOPINGFRITT samfunn

Strategiplanen er videre bygget opp omkring følgende seks løfter:

1. Vi skal være en drivkraft i idrettens forebyggende antidopingarbeid
2. Vi skal ha et verdensledende kontrollprogram
3. Vi skal påvirke utviklingen av det internasjonale antidopingarbeidet
4. Vi skal forebygge doping som helse- og samfunnsproblem
5. Vi skal søke kunnskap som beskytter rene idrettsutøvere
6. Vi ser etter de smidige løsningene

■ **Ny organisasjonsplan.** Som en følge av erfaringene med strategiplanen, og utviklingen på feltet siden 1. januar 2012, med helt andre forventninger til blant annet gjennomføring av undersøkelser i større doping-saker, er det foretatt en gjennomgang av hvilke forventninger og krav som stilles til organisasjonen. Med dette som utgangspunkt ble det utarbeidet en revidert organisasjonsplan. I tillegg vil det ved behov kunne opprettes midlertidige prosjektstillinger, eksempelvis prosjektmedarbeidere i samarbeid med fylkeskommuner.

Som en konsekvens av behovet for å drive undersøkelser av ny karakter, ble det besluttet å styrke administrasjonen med en stilling som juridisk rådgiver med hovedformål å lede denne type undersøkelser, tilsvarende påtalemyndigheten.

Et annet utviklingstrekk er stadig større krav til ny kunnskap. Vi har biologiske profiler på cirka 140 norske utøvere. Her kreves fagkunnskap, tid og internasjonalt samarbeid for å kunne bruke informasjonen som innhentes på en best mulig måte. Skal vi fortsatt drive et ledende kontrollprogram på linje med og i samarbeid med organisasjoner som UCI (sykkel), IAAF (friidrett) og antidopingbyråene i Australia, Storbritannia og USA,

kreves en vitenskapelig tilnærming. Etableringen av et eget samarbeid om en nordisk enhet for biologiske profiler høsten 2013, og en egen stilling som manager for nevnte enhet, er et viktig framskritt i så måte.

Medieoppmerksomheten rettet mot antidopingarbeidet og organisasjonen har økt betydelig siden sommeren 2012. Det er ikke å forvente at det samme medietrykket fortsetter, men vi kan ikke belage oss på at en stilling skal dekke både mediehåndtering, utvikle informasjons- og forebyggende arbeid og videreutvikle den nettaktiviteten som organisasjonen i dag driver. Dette området vil derfor samlet sett styrkes med en ny stilling. I den reviderte organisasjon samler vi dessuten utvikling av informasjons- og forebyggende arbeid i én avdeling. Vi tror dette vil gjøre oss mer slagkraftig og i enda bedre stand til å levere et attraktivt og målrettet forebyggende program, både i idretten og i samfunnet for øvrig. Med den økende oppmerksomheten omkring doping, både i toppidretten og som samfunnsproblem, har vi muligheten til å nå ut til flere, samtidig som vi vil oppleve at det stilles stadig større krav til det som tilbys, både i form og innhold.

Ved inngangen til 2014 har vi tegnet avtale med tre fylkeskommuner som innebærer en samfinansiering av en deltidsstilling (40 prosent) i det enkelte fylke. Vi vil i 2014 arbeide for å opprette flere prosjektstillinger basert på samarbeidsavtaler og samfinansiering for å styrke vårt arbeid for en lokal mobilisering mot doping

■ **Ansatte.** Det har gjennom året vært enkelte utskiftninger av personell, blant annet knyttet til økonomi- og administrasjonsområdet. Det ble besluttet å leie inn

«Vi ser etter de
smidige løsningene.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

regnskapsfører og engasjere en kontormedarbeider. Dette har medført en god kontroll på de to områdene og det er valgt å ansette regnskapsfører fra 2014.

Spesialrådgiver Petter Riiser gikk av med pensjon 30. juni. Riiser har vært svært sentral i arbeidet helt fra stiftelsen ble etablert i 2003. Avdelingsleder for toppidrett og utvikling, Mads Drange, sa opp sin stilling på forsommeren.

I forbindelse med holdningskampanjen «ærlig talt» ble det ansatt en egen prosjektmedarbeider. Vedkommende dekket også opp en del av arbeidet for kommunikasjonsleder, som var ute i permisjon i tre måneder.

Porteføljen med arbeid med doping som samfunnsproblem øker stadig. Det betyr også at bemanningen samlet sett på dette området øker.

I forbindelse med at det trådte i kraft et nytt organisasjonskart fra 1. januar 2014, ble det i siste del av 2013 ansatt en ny avdelingsleder for toppidrettsavdelingen og en informasjonsrådgiver. Stillingen som juridisk rådgiver vil bli besatt i løpet av første halvår 2014. De ansatte vil fra 1. januar 2014 være organisert i tre avdelinger:

- Administrasjon og juridisk avdeling
- Toppidrettsavdelingen
- Kommunikasjons- og samfunnsavdelingen

Med ny organisasjon på plass, var det behov for å bygge om deler av kontorlokalene våre i Sognsveien 77 A. De nye tilpasningene innebærer at vi er rigget for å kunne ha kontorplass til 21 personer.

■ **Personalutvikling.** De siste årene har vist at antidopingarbeidet er helt avhengig av å være i konstant utvikling. Det handler også om at organisasjonen som helhet og den enkelte medarbeidere som jobber innenfor feltet må søke utvikling og ny kunnskap. Antidoping Norge ønsker å legge til rette for faglig utvikling både for de ansatte på kontoret og de deltidsansatte; kontrollpersonellet og foredragsholdere.

I 2013 ble det for foredragsholdere ferdigstilt et eget opplæringsprogram med autorisasjonsprøver. Programmet og prøven gjennomføres på organisasjonens intranett. I tillegg er det utviklet og gjennomført en en-dags opplæring for nytt feltpersonell de i felleskap får utveksle erfaringer.

Som en del av 10-årsmarkeringen for personell ute ble årets seminar for ansatte arrangert i Riga, Latvia. Det ble en inspirerende og vellykket tur, både når det gjelder det faglige og sosiale.

■ **Kvalitetssystem.** Antidoping Norge er opptatt av å ha høy kvalitet på arbeidet. Hele organisasjonen ble i september 2008 re-sertifisert i henhold til NS-EN ISO 9001:2000 og WADA Word Anti-Doping Code. Virk-

somhetens kvalitetssystem ble i 2013 revidert av ny ekstern revisor og tilfredsstillers fortsatt kravene i ISO 9001 og World Anti-Doping Code. Kvalitetssystemet ble videreutviklet til også å inkludere etterforskning.

Ansatte på hovedkontoret

FAKTA OM ANSATTE

15,5 årsverk sentralt. 91 deltidsansatte (foredragsholdere, kontrollpersonell, distrikts- og prosjektmedarbeidere).

ANSATTE PR. 31.12.2013

Sentralt ansatt

Anders Solheim
Frode Hestnes
Halvor H. Byfuglien
Anne Cappelen
Anne Engelstad
Per Wiik Johansen
Lindbjørg Stølan
Hege Otterstad
Maj Angell
Gry Støtvig
Linda Olsen
Jenny Schulze

daglig leder
ass. daglig leder
avdelingsleder
fagsjef
rådgiver – internasjonalt
medisinsk sjef – deltid
seniorrådgiver – idrettsansvarlig
rådgiver – idrettsansvarlig
rådgiver – idrettsansvarlig
rådgiver – myndighetskontakt
rådgiver – idrettsansvarlig
NAPMU-manager

Vikarer/prosjektansatt, sentralt

Einar Koren
Eirin Nygaard Rise
Morten Heierdal
Nina Nereng
Uma Murugananthan
Anne Katrine Aas

prosjektkoordinator
idrettsansvarlig
prosjektmedarbeider
kontormedarbeider
regnskapsfører
prosjektmedarbeider

Distriktsmedarbeidere og prosjektstillinger (deltid)

Anne Kristine Aas
Lars Os
Ann-Helen Bjørnstad
Stig Røskar Kammen
Therese Solvågen Torgersen
Jan de Lange

prosjektmedarbeider
distriktsmedarbeider
oppdragsmedarbeider
prosjektmedarbeider Sør-Trøndelag
prosjektmedarbeider Vestfold
prosjektmedarbeider Hordaland

Christine Helle (avdelingsleder) og Frode Martin Stie (informasjonsrådgiver) startet i januar 2014.

2. DOPINGKONTROLL

NASJONALT KONTROLLPROGRAM

Dopingkontroller skal ha en forebyggende, avskrekkende og avslørende effekt. Hvilket av disse tre forholdene som vektlegges, avhenger av hvilket nivå vi tester på, og hva vi ønsker å oppnå med kontrollen.

Kontrollarbeidet de senere årene har særlig vært preget av to viktige utviklingstrekk: En styrket satsing på biologiske profiler og utvikling av informasjonsinnhenting og undersøkelser som en del av det komplette kontrollarbeidet.

Til grunn for Antidoping Norges kontrollarbeid ligger en risikovurdering som gjennomgås årlig. Den største nyvinningen på kontrollsiden i 2013 var etableringen av Nordic Athlete Management Passport Unit (NAPMU). Dette er et samarbeid mellom de nordiske landene og Norges laboratorium for dopinganalyse. En leder av enheten startet i arbeidet høsten 2013, og har fått base i Oslo. NAPMU-lederen har i sitt daglige virke plass i Antidoping Norges kontorlokaler.

Et vesentlig utviklingstrekk i kontrollarbeidet er fordelingen av blod- og urinprøver. Måltrettet testing av utøvere på høyt nivå fordrer et økt antall blodprøver. Dette er prøver som kan være med å avsløre dopingbruk over tid, men som ikke genererer enkeltvis positive prøver. Totalt ble det tatt 2822 dopingprøver som del av det nasjonale kontrollprogrammet, 2008 urinprøver og 814 blodprøver. Sammenlignet med året før er dette en forsiktig økning i det totale prøvetallet. Økningen kommer i antall blodprøver. Nytt av året er blodprøvetaking i forbindelse med mosjonsarrangement i friidrett og sykkel.

I siste del av året var det særlig fokus på oppkjøringen i vinteridrettene med tanke på OL 2014 og andre større arrangement i blant annet ski, friidrett, styrkeløft.

■ **Biologiske profiler.** Biologiske profiler har vært et satsningsområde for Antidoping Norge i mange år. Vi har nå tre forskjellige profilprogram (blod-, testosteron- og veksthormonavhengige markørprofiler). Alle utøvere på prioritert utøverliste har en eller flere biologiske profiler. Et slikt testprogram krever både tid og kompetanse. I 2013 ble det tatt over 800 blodprøver, med det nærmer det seg en tredel av det totale kontrollprogrammet.

Etableringen av Nordic Athlete Management Passport Unit (NAPMU) høsten 2013 er et viktig grep med tanke på å styrke profilarbeidet. Enheten har base i Oslo og med en slik satsing legges det til rette for at vi også framover vil kunne ha et verdensledende kontrollprogram. NAPMU-lederen jobber tett sammen med de øvrige nordiske landene, Norges laboratorium for dopinganalyse, i relevante internasjonale fora og i det daglige i dialog med de idrettsansvarlige i Antidoping Norge. Det er i løpet av året avholdt seks profilmøter.

■ **Alkoholtesting.** Alkohol står på WADAs dopingliste i enkelte idretter. Det ble i 2013 gjennomført pustep prøver i fire arrangement innen ulike grener i motorsport. Totalt ble det tatt 316 pustep prøver i idretten. I arbeidet med planlegging av alkoholkontroller, er det god dialog med Norges Motorsportforbund.

■ **Informasjonsinnhenting.** Den tradisjonelle dopingkontrollen har klare begrensninger knyttet til å avsløre dopingbruk. De senere årene har arbeidet dreid seg i retning av å ta i bruk andre og nye metoder, som innebærer gjennomføring av samtaler og innhenting av informasjon fra ulike kilder. For å kunne utnytte potensialet i et slikt arbeid er det viktig at informasjonsinnhenting sees i sammenheng og koordineres med vurdering av biologiske profiler, og planlegging av målrettede dopingkontroller.

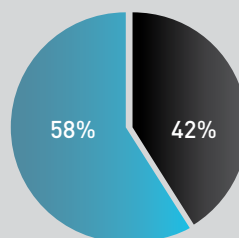
«Vi skal ha et verdensledende kontrollprogram.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

Dopingprøver fordelt på idretter

Idrettsgren	2010	2011	2012	2013
Am. fotball	42	65	66	66
Bandy	51	61	70	72
Basketball	101	121	128	82
Boksing	37	34	35	38
Bryting	58	56	66	76
Sykkel	172	124	251	327
Fotball	263	260	277	318
Friidrett	207	238	266	260
Håndball	149	107	155	120
Ishockey	130	150	203	145
Kampidretter	138	107	51	49
Orientering	79	56	44	48
Padle	58	74	61	42
Ro	45	27	37	51
Ski	421	257	309	324
Skiskyting	127	51	65	109
Skøyter	114	77	66	86
Styrkeløft	107	141	122	148
Svømming	84	80	113	59
Vektløfting	50	63	67	90
Volleyball	44	94	114	60
Andre idretter	298	219	214	252
Total antall	2775	2462	2780	2822

2013: Prøver fordelt i og utenfor konkurranse

Prosentvis fordeling av prøver i og utenfor konkurranse

2013: Fordeling av prøver på nivå
Utøvernivå

Prioriterte utøvere	970
Topp utøvere	1258
Breddeidretten	594
Totalt	2822

Fordelingen av prøver over tid

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Urinprøver	2413	2259	2407	2300	1915	2130	2008
Blodprøver	183	310	428	475	470	650	814
Totalt	2596	2569	2835	2775	2385	2780	2822

Antidoping Norge har gjennom de siste par årene fått god erfaring med gjennomføring av samtaler i forbindelse med potensielle brudd på dopingbestemmelsene. To av sakene var svært omfattende og fikk svært stor medieoppmerksomhet. Begge disse sakene ble henlagt på grunn av foreldelse. Høsten 2013 ble to saker hvor utøverne har innrømmet import av dopingmidler oversendt til Påtalemyndigheten.

Det er i løpet av 2013 gjennomført et større prosjekt i sykkelsporten der det er gjennomført 30 samtaler. Prosjektet ble igangsatt etter dialog med Norges Cykleforbund. Intensjonen med prosjektet har vært å gi norske ryttere, ledere, trenere og andre med særlig kunnskap om sykkelsporten muligheten til å bidra til

beste for en ren sykkelsport, gjennom å møte Antidoping Norge til samtaler om tematikken.

Prosjektet har ikke hatt som mål å drive målrettede undersøkelser mot enkeltpersoner, men å gjennomføre samtaler hvor Antidoping Norge håpet å få bedre innsikt i den profesjonelle sykkelsporten, herunder medisinsk oppfølging, kostholdregimer, erfaringer fra miljøet og eventuell informasjon som kunne ha relevans i antidopingarbeidet fremover, både for å avdekke og forebygge dopingbruk. En rapport fra prosjektet vil foreligge i løpet av første halvår 2014.

Arbeidet med informasjonsinnhenting må gjøres på tvers av landegrensene. Antidoping Norge har som

FAKTA

- ⊙ Det ble totalt tatt 2822 dopingprøver i det nasjonale kontrollprogrammet, 2008 urinprøver og 814 blodprøver.
- ⊙ 58 prosent av prøvene tas utenfor konkurranse.
- ⊙ Omtrent 150 norske utøvere har daglig meldeplikt.
- ⊙ Etablert "Nordic Athlete Management Passport Unit" (NAPMU).
- ⊙ Det er av Påtalenemnden tatt ut sju påtalebegjæringer, alle etter funn av anabole steroider.
- ⊙ Meldepliktkomiteen har gjort vedtak om fem advarsler i løpet av året.
- ⊙ Det er behandlet 106 søknader om medisinsk fritak fra dopinglisten.

ambisjon i strategiplanen å «ha innsikt i nasjonale og internasjonale dopingtrender og -trafikk». Dette forutsetter dialog og samarbeid med blant andre nasjonale antidopingbyråer.

Antidoping Norge er med i en nyetablert prosjektgruppe bestående av personer fra Norge, Danmark, Storbritannia, USA, Sveits, Spania, Nederland og WADA. Vi har i 2013 også hatt et godt samarbeid med organisasjoner som Interpol, Politidirektoratet og Kripas. Vi registrerer dessuten en økning av henvendelser fra lokale politidistrikt.

Antidoping Norge er opptatt av å se arbeidet i sin helhet, og å koordinere også kontrollarbeidet på breddenivået med det arbeidet som drives mot dopingbruk i samfunnet for øvrig. Det er foretatt flere kontroller i løpet av året på bakgrunn av tips.

■ **Mosjonsarrangement.** DDopingkontroller har ikke bare en avslørende funksjon, men også en forebyggende. Det forebyggende aspektet har vært den viktigste årsaken til at Antidoping Norge har vært til stede på flere store mosjonsarrangement de siste årene.

Det ble i 2013 for første gang tatt blodprøver under tre store mosjonskonkurranser: Birkebeinerrittene og Birkebeinerløpet. Det ble ikke gjort noen funn under disse kontrollene som førte til videre oppfølging. Antidoping Norge opplever å ha en god dialog med arrangørene av denne type mosjonsarrangement, og vi mener det er viktig at arrangementene inkluderer krav om å følge NIFs dopingbestemmelser overfor deltakerne.

■ **Analyser.** Alle analyser som blir gjennomført som en del av Antidoping Norges testprogram skal skje ved WADA-akkrediterte laboratorier. Det er Norges laboratorium for dopinganalyse i Oslo som benyttes. De er også en viktig samarbeidspartner i forhold til tolkning av analysesvar, videre oppfølging og målrettet testing.

Det er i 2013 gjennomført jevnlige møter med laboratoriet. Norges laboratorium for dopinganalyse er også med i NAPMU-samarbeidet og har vært sentral i oppstarten av profilenheten.

Analysemenyen som brukes varierer fra idrett og nivå. Generelt sett brukes den mest omfattende analysemenyen på utøvere på prioritert utøverliste. Det har vært gjennomført et betydelig antall IRMS-analyser i 2013 i forbindelse med oppfølging av T/E-ratio saker. Dette kommer som følge av økt sensitivitet på metode/instrument som benyttes av laboratoriet.

■ **Meldepliktsystemet.** Meldepliktsystemet er en forutsetning for uanmeldte og effektive dopingkontroller året rundt. De beste utøverne, som testes hyppig og som er fra

idretter med høy risiko for doping, er underlagt dette regimet. Sammensetningen av prioritert utøverliste baserer seg på en fysio-

logisk risikovurdering og en tett dialog med nasjonale særforbund. Det var ved utgangen av året 149 utøvere på prioritert utøverliste. For å kunne drive mest mulig effektiv prøvetaking, er det viktig at kvaliteten på informasjonen som rapporteres i utøverinformasjonssystemet ADAMS er best mulig. Antidoping Norge ønsker å legge til rette for at utøverinformasjonen kan gis på en smidig måte. Vi er derfor glad for at WADA i 2013 lanserte en egen applikasjon («app») for oppdatering av utøverinformasjon (bildet s. 20).

Antidoping Norge har en meldepliktkomiteé som vurderer og vedtar utstedelse av advarsler til utøvere for brudd på meldeplikten. Meldepliktkomiteen består av jurister og topputøvere. Sakene vurderes og dokumenteres slik at juridiske krav og prinsipper ivaretas. Topp utøverne bidrar til at utøvers ståsted blir fokusert i vurderingen. Meldepliktkomiteen kan også gi anbefalinger til praktiseringen av meldepliktsystemet eller ta opp relevante temaer etter eget initiativ. Utøvere som har fått advarsel for brudd på forskriften kan klage til Antidoping Norge. En klagenemnd er opprettet for å behandle klagen. I nemnden sitter jurister og en toppidrettsutøver.

Det er utstedt fem advarsler i 2013, hvorav tre er for feil utøverinformasjon der utøver ikke har vært på oppgitt sted i sin garantitid. De andre to advarslene er utstedt fordi utøver ikke inngav utøverinformasjon innenfor gitt tidsfrist. Det er ikke mottatt klager på tildelte advarsler.

■ **Medisinsk fagkomité.** Medisinsk fagkomité ajourfører dopinglisten og behandler og avgjør søknader om fritak fra dopinglisten. Komiteen er i tillegg et rådgivende organ i medisinerrelaterte spørsmål. I 2013 ble det avholdt fire møter i komiteen, og totalt ble det behandlet 106 saker om medisinsk fritak. Komiteen har i tillegg diskuter ulike medisinske tema. Det er etablert en klagenemnd for medisinske fritaksavgjørelser som erstatter Idrettsmedisinsk råd som klageinstans.

MELDEPLIKTSKOMITÉ

KLAGENEMND

Andreas Ekker, *leder*
Andreas Nyhaug
Karoline Dyhre Breivang
Carl Waaler Kaas
Hedda Berntsen (*ut 2013*)

Anna Thorstenson
Siri Langseth
Eirik Verås Larsen

MEDISINSK FAGKOMITÉ

Inggard Lereim	<i>Prof. dr. med., ortopedi, kirurgi, katastrofemedisin, idrettsmedisin, trafikkmedisin</i>
Pål Zeiner	<i>Overlege, dr. med., spesialist i barne- og ungdomspsykiatri</i>
Unni Rishaug	<i>Overlege, endokrinologisk avd., Oslo Universitetssykehus, Aker</i>
Per Medbøe Thorsby	<i>PhD Seksjonsoverlege, Enhetsleder, Hormonlaboratoriet</i>
Per Wiik Johansen	<i>Overlege, dr. med., spesialist i klinisk farmakologi. Medisinsk sjef i Antidoping Norge</i>

KLAGENEMND FOR MEDISINSKE FRITAK

Kristian J. Fougner	<i>Avdelingssjef, spesialist i indremedisin og endokrinologi. St. Olavs Hospital</i>
Marit Bjartveit	<i>Klinikkleder, klinikk psykisk helse og avhengighet. Oslo universitetssykehus</i>
Rolf Whitfield	<i>Seksjonsoverlege, endokrinologisk seksjon. Bærum Sykehus</i>

KONTROLLER PÅ OPPDRAG

Antidoping Norge påtar seg oppdrag i internasjonal idrett. Dette kan for eksempel være på vegne av internasjonale særforbund, andre nasjonale antidopingbyråer eller i forbindelse med internasjonale arrangementer i Norge.

I 2013 har vi blant annet hatt ansvaret for prøvetakingen under VM i styrkeløft, skøyte-VM på Hamar, Bislett Games, verdenscupen i orientering, Champions League i håndball og Glava Tour på sykkel. Vi har foretatt kontroller på vegne av internasjonale særforbund, for eksempel Det internasjonale skøyteforbundet (ISU), Det internasjonale skiskytterforbundet (IBU) og Det internasjonale ishockeyforbundet (IIHF). Det er også gjort kontroller for andre antidopingbyråer.

Samlet har Antidoping Norge tatt 215 dopingprøver på oppdrag for internasjonale organisasjoner.

■ **Testing av hest.** Antidoping Norge har en avtale med Norges Rytterforbund om testing av hest. Totalt ble det tatt 45 hestep prøver i 2013.

■ **Avtaler med norske organisasjoner.** Antidoping Norge påtar seg også oppdrag for norske organisasjoner. Flere av aktørene vi leverer et antidopingprogram til, er organisasjoner som driver konkurranseaktivitet, men som ikke er del av Norges idrettsforbund. Blant dem vi har hatt avtale med i 2013 er Det frivillige skyttervesen, Det norske Travselskap, Norsk Jockeyklubb og Norges Bilsportforbund. Det er også gjennomført dopingkontroller som del av avtalen med Politihøgskolen.

Antidoping Norge har totalt tatt 202 dopingprøver (blod og urin) og 2339 pustep prøver på oppdrag for norske organisasjoner og institusjoner.

TEST AV HEST: Det tas både blod- og urinprøver av hest.

DOPINGSAKER

Det er påtalenemnden i Antidoping Norge som vurderer om en sak skal henlegges eller føres for NIFs domsorgan. Påtalenemnden avgjør også om saker skal ankes. Nemndens medlemmer utnevnes av styret, men tar beslutninger uavhengig av styret og Antidoping Norges administrasjon.

Påtalenemnden består av medlemmer med juridisk, medisinsk og farmakologisk kompetanse. Annen kompetanse innhentes ved behov. I 2013 har det, i tillegg til positive prøver, vært betydelig større fokus på å avdekke potensielle andre brudd på dopingbestemmelsene. Påtalenemnden er blitt involvert i flere saker som har vært til vurdering for eventuell videre informasjonsinnhenting.

PÅTALENEMNDEN

Medlemmer

Anstein Gjengedal	<i>leder</i> <i>Jurist. Tidligere politimester i Oslo.</i>
Kåre Birkeland	<i>Professor i endokrinologi. Leder av endokrinologisk avdeling ved Oslo universitetssykehus.</i>
Rigmor Solberg	<i>Professor i farmakologi, farmasøytisk institutt, Universitetet i Oslo.</i>

Sekretariat

Niels Kiær	<i>advokat</i>

SAKSGANG I DOPINGSAKER

FAKTA: DOPINGSAKER

Pågående eller avsluttede saker etter påtalebegjæring

Idrett	Nivå	Påtalebegjæring	Dopinggruppe	Domsutvalg	Dom	Anke	Appellutvalg dom
Styrkeløft	C	2012 1 kvartal	S6 Stimulerende midler S8 Cannabis	2012	10 mnd	WADA	15 (10)mnd *
Innebandy	B	2012 2 kvartal	S6 Stimulerende midler	2012	6 mnd	WADA	15 (6) mnd *
Sykkel	B	2013 1 kvartal	S1 Anabole steroider	2013	2 år		Anket
Innebandy	B	2012 4 kvartal	S6 Stimulerende midler	2013	6 mnd		
Am.idretter	B	2013 1 kvartal	S1 Anabole steroider	2013	2 år		
Am.idretter	C	2013 2 kvartal	S1 Anabole steroider	2013	2 år		
Fotball	C	2013 3 kvartal	S1 Anabole steroider				
Fotball	C	2013 3 kvartal	S1 Anabole steroider				
Fotball	C	2013 3 kvartal	S1 Anabole steroider	2013	2 år		
Am.idretter	B	2013 3 kvartal	S1 Anabole steroider				

NIVÅ A = prioritert utøver

NIVÅ B = nasjonal topputøver, i henhold til Antidoping Norges topputøverliste

NIVÅ C = utøvere på breddenivå

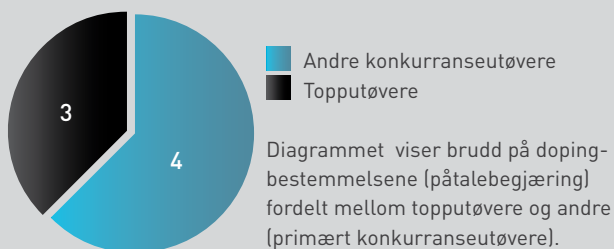
Antall pågående eller avsluttede saker etter påtalebegjæring.

* Appellutvalget opprettholdt domsutvalgets avgjørelser.

Sakene på metylheksanamin ble anket til CAS av WADA.

Begge utøvere fikk 15 måneder av CAS.

Saker fordelt på nivå

Samtlige sju saker som ble påtalebegjært av Antidoping Norge i 2013 var på anabole stoffer. Tre av utøverne var definert som topputøvere og fire som andre konkurranseutøvere. I løpet av 2013 ble grensen for en positiv prøve for cannabis betydelig hevet. Dette har bidratt til at det ikke er nye cannabis-saker i 2013.

3. KOMMUNIKASJON, INFORMASJONS- OG VERDIARBEID

KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Kommunikasjon- og verdiarbeidet i 2013 ble bygget opp omkring holdningskampanjen Ærlig talt. Kampanjen ble prioritert både i informasjonsarbeidet og de forebyggende aktivitetene vi gjennomførte, både i foredrag og på stand.

■ **Nettsider.** Hovednettsiden antidoping.no hadde 125.000 besøk i 2013. Det er et tall som er omtrent helt likt tilsvarende tall i 2012. Sidene som besøkes klart mest er dopinglisten og legemiddelsøket. Det nye legemiddelsøket, som er utviklet i samarbeid med Felleskatalogen, ble lansert januar 2013. Dette letter utvilsomt vår oppdateringsjobb, og ikke minst, så er dette atskillig mer brukervennlig enn den legemiddel-listen vi har hatt før. WADAs dopingliste-app er oversatt til norsk og en oppdatert versjon ble tilgjengeliggjort fra 1. januar 2013.

Mot slutten av 2013 er det igangsatt et forprosjekt for å se på en ny nettsideplattform. Dette handler i første rekke om å tilpasse nettsiden til stiftelsens arbeid med doping som samfunnsproblem, men også om å tilpasse sidene til de brukermønstre vi har sett gjennom de siste årene.

Organisasjonen ønsker å ta i bruk sosiale medier i sterkere grad. Facebook-siden har ved utgangen av 2013 omtrent 2500 følgere. YouTube-kanalen har gjennom året hatt i overkant av 30.000 visninger, noe som er en dobling fra 2012.

Antidoping Norge har ved utgangen av året følgende nettsted:

antidoping.no / rentidrettslag.no / renutover.no / renskole.no / rentsenter.no

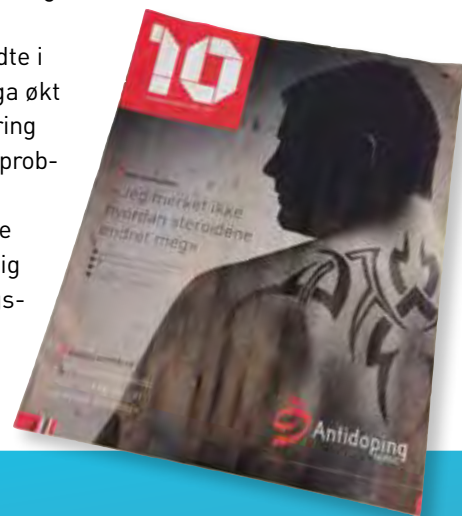
■ **Informasjonsmateriell.** Antidoping Norge ønsker til enhver tid å ha et oppdatert og attraktivt informasjonsmateriell. Vi ser også et stadig økende behov for å spisse materialet mot spesifikke målgrupper. Det er også bakgrunnen for at vi i 2013 laget en skreddersydd brosjyre for sykkelporten, i samarbeid med Norges Cykleforbund. Denne ble blant annet distribuert ut av forbundet til ca. 15 000 lisensierte sykklister.

I anledning 10-årsjubileumet ble det trykket opp en årsmelding. For øvrig ble det trykket opp nye opplag av en del av de brosjyrene vi allerede har i brosjyrestallen.

■ **Media.** Antidopingarbeidet har opplevd betydelig mer oppmerksomhet i media de siste par årene. Dette skyldes både avsløringer og innrømmelser i toppidretten og et økende fokus på doping som samfunnsproblem i Norge.

Antidoping Norge har i løpet av året profilert seg godt gjennom Ærlig talt-kampanjen, med omtrent 200 medieoppslag. For organisasjonen var også jubileums-uka i juni en god måte å profilere seg på, blant annet gjennom to åpne antidopingseminar og en rekke profilerte internasjonale gjester. Som ledd i 10-års-markeringen ble det laget et eksklusivt magasin om antidopingarbeidet, Antidoping Norge og Norges laboratorium for dopinganalyse. Magasinet ble trykket opp i 120 000 eksemplarer og ble distribuert som et innstikk med Dagbladet 11. juni. Denne produksjonen hadde delvis ekstern finansiering.

Lovforbudet, som trådte i kraft fra 1. juli 2013, ga økt oppmerksomhet omkring doping som samfunnsproblem. For Antidoping Norges del ble i denne sammenhengen særlig vårt arbeid på trenings-sentre trukket fram.

«Vi skal være en drivkraft i idrettens forebyggende antidopingarbeid.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

FAKTA

- 2500 følgere på Facebook-siden, www.facebook.no/antidopingnorge
- 30.000 avspillinger på YouTube-kanalen, www.youtube.com/antidopingNOR
- 125.000 besøk på www.antidoping.no.
- Lanserte nytt legemiddelsøk, utviklet i samarbeid med Felleskatalogen.
- WADAs dopingliste-app oversatt til norsk.

avhengighet.net

Nytt legemiddelsøk

Dopingliste-app

Et utvalg av organisasjonens
informasjonsmateriell

FOREBYGGENDE AKTIVITETER

■ **Foredrag/samtaler.** Antidoping Norge har et eget foredragsholderkorps bestående av 15 personer som holder foredrag for ulike organisasjonsledd i norsk idrett. For stiftelsen er det viktig å kunne tilby et attraktivt og oppdatert forebyggende program.

Det ble i løpet av 2013 gjennomført 179 foredrag i idretten. I tillegg kommer de mange foredragene som er holdt i forbindelse med Ærlig talt-arrangement. Det er gjennomført flest foredrag i fotball, fleridrettslag, toppidrettsgymnas, sykkel og friidrett.

I særforbund som har inngått avtale om å bli Rent særforbund har dette generert flere foredrag både på krets og lagsnivå. Dette gjelder friidrett, volleyball, sykkel, fotball og styrkeløft. I fotball er det for eksempel i løpet av de siste to årene gjennomført foredrag med alle herrelag på de to øverste nivåene. Også alle fotball-landslag har gjennomført et tilpasset foredrag.

Antidoping Norge er opptatt av å lytte til topputøverne. Det er utøverne vi er til for, og de er utvilsomt en viktig ressurs i antidopingarbeidet. I 2013 var det et særlig fokus på å komme i kontakt med utøvere som var aktuelle for Sotsji-OL. Det ble gjennomført samtaler med utøvere på prioritert utøverliste i ski (langrenn) og skøyter. Innspill fra utøverne blir tatt med i det videre arbeidet.

Antidoping Norge har en god dialog med Utøverkomiteen, og stiftelsen har deltatt i arbeidsgruppen som på vegne av NIF har jobbet med en ny handlingsplan mot doping i norsk idrett.

■ **Stand.** I forbindelse med idrettsarrangementer er Antidoping Norge fra tid til annen til stede med stand. Dette er en måte å dele informasjon og kunnskap, samt å øke bevisstheten og kjennskapen til Antidoping Norge og antidopingarbeid generelt.

Noen av stedene der vi har vært til stede med stand i 2013:

- NM i Cheerleading (Norges Amerikanske Idretters Forbund)

- Storsamling i regi av Olympiatoppen med aktuelle utøvere for Sotsji deltok
- Arrangement i regi av Norges Studentidrettsforbund, Norges Volleyballforbund og Norges Skiskytterforbund
- Mosjonsarrangementet «Sesilåmli» i langrenn
- Stor turnering for aldersbestemte lag i håndball
- Sykkelrittet Bergen-Voss
- NM i friidrett
- «Tour des Fjords», sykkel

■ **Rent Særforbund.** Rent Særforbund er et verktøy for å sette antidoping og verdiarbeid systematisk på agendaen. Konseptet skal sikre et minimum av antidopingkunnskap i organisasjonen, og vise tydelige holdninger til doping gjennom konkrete handlinger som nedfelles i en plan. Det legges stor vekt på å levere et antidopingprogram som er tilpasset behovene det enkelte forbund. Vi opplever at det å bli Rent Særforbund bidrar til økt etterspørsel og oppmerksomhet omkring antidopingarbeidet på mange nivåer i organisasjonen.

Ved utgangen av 2013 er følgende særforbund sertifisert som et Rent Særforbund:

- Norges Styrkeløftforbund
- Norges Fotballforbund
- Norges Volleyballforbund
- Norges Cykleforbund
- Norges Skiskytterforbund
- Norges Rytterforbund
- Norges Friidrettsforbund

■ **Ren Utøver.** E-læringsprogrammet Ren Utøver er utviklet av Antidoping Norge i samarbeid med selskapet Transform Learning. Bruken av programmet markedsføres både mot særforbund, gjennom idrettslag, skoler og trenere.

Stadig flere særforbund stiller krav om gjennomføring av dette programmet overfor sine utøvere og ledere. I løpet av 2013 ble programmet benyttet av 3650 brukere, 60

FAKTA

- Med kampanjen *Ærlig talt* har Antidoping Norge sammen med Norges idrettsforbund vært til stede på omtrent 80 steder landet rundt.
- Ærlig talt* i tall: 200 medieoppslag, 8200 tilhørere, 15 000 videovisninger på nett, ca. 8500 magasiner og 3000 brosjyrer.
- Foruten *Ærlig talt*-arrangementene, ble det gjennomført 179 foredrag i norsk idrett.
- 139 nye idrettslag registrerte seg som Rent Idrettslag – www.rentidrettslag.no.
- Ren Utøver – www.renutover.no – hadde over 3500 brukere.
- Ren Skole – www.renskole.no – har hatt 1200 brukere.

prosent av disse har gjennomført samtlige 12 case. De casene som flest har gjennomført er de tre nyeste casene – de to etikkcasene og casen om «social drugs». I tillegg har drøye 1200 personer bruk e-læringen i forbindelse med skoleportalen Ren Skole.

Siden lansering har Ren Utøver hatt omtrent 11 000 brukere i Norge. Det norskutviklede programmet har etter hvert fått et bredt nedslagsfelt blant en rekke internasjonale særforbund og nasjonale antidopingbyråer. Totalt har programmet nådd over 65 000 brukere. I 2013 ble det utviklet en nettbrettversjon av e-læringsprogrammet for å gjøre det enda enklere tilgjengelig for utøvere, elever og støttepersonell.

■ **Rent Idrettslag.** Rent Idrettslag er et samarbeid mellom Norges idrettsforbund og Antidoping Norge der styre og ledelse i norske idrettslag utfordres til å lage en egen antidopingpolicy. Ved utgangen av året var 677 lag registrert som Rent Idrettslag, 139 av disse gjennomførte i 2013. Også her opplever vi at

særforbund og kretssledd er pådrivere for at flere lag skal gjennom dette programmet. Programmet har også blitt promotert godt gjennom *Ærlig talt*-turneen.

Etter tre år utgår sertifiseringen som Rent Idrettslag, det har derfor gjennom året også vært et fokus å få flest mulig til å re-sertifisere seg. 53 idrettslag og klubber har re-sertifisert seg i løpet av 2013.

■ **Ren Skole.** Skoleportalen er en videreutvikling av e-læringsprogrammet Ren Utøver, med egne undervisningsplaner, elevoppgaver og presentasjoner. Programmet er særlig tilpasset videregående skoler. I 2013 ble e-læringen på denne siden brukt av omtrent 1200 personer, og har på drøye tre år hatt nesten 4000 brukere.

Ren Skole er et viktig element i Antidoping Norges økende aktivitet på skoler. Sommeren 2013 avsluttet vi et toårig pilotprosjekt i Sør-Trøndelag. Som del av prosjektet har samtlige 22 skoler i fylket hatt besøk av prosjektmedarbeider. Tilsvarende prosjekter er i løpet av 2013 igangsatt også i Vestfold og Hordaland, men nå under navnet «Lokal mobilisering mot doping». I løpet av året er det avholdt møter med en rekke andre fylkeskommuner med tanke på oppstart av tilsvarende prosjekter. *Les mer om dette prosjektet under kapittel 9.*

■ **Idrettskretser.** Idrettskretser og idrettsråd er en viktig samarbeidspart for å nå ut med antidopingkunnskap. Gjennom *Ærlig talt* har vi i 2013 opprettet en svært god dialog med en lang rekke idrettskretser og -råd. Mange av dem har vært arrangører av *Ærlig talt*-arrangement, og har gjennom denne dialogen uttrykt et sterkt ønske om et mer systematisk og jevnlig samarbeid.

■ **Medisinsk personell.** Det ble arrangert to seminarer for medisinsk støttepersonell i 2013. Ett i forbindelse med Antidoping Norges jubileumsuke i juni (30 deltakere) og ett i desember (42 deltakere). Seminaret er obligatorisk for leger og fysioterapeuter som vil bli autorisert som Idrettslege (NIMF) og som Idrettsfysioterapeut (FFI).

Norges Cykleforbund signerte
Rent Særforbund-avtale.

ærlig talt

Gjennom siste del av 2011 og gjennom hele 2012 jobbet Antidoping Norge med et helhetlig og gjennomarbeidet konsept som kunne tas ut i mange kanaler og brukes på ulike arenaer og mot forskjellige målgrupper. Konseptet bar navnet Ærlig talt.

Gjennom seks personlige, ærlige og virkningsfulle historier ble ulike sider av antidopingarbeidet formidlet. Én-til-én møtte vi mennesker som hadde kjent dopingproblematikken «på kroppen», enten som bruker, pårørende, konkurrent eller kontrollør. Historiene var hentet både i og utenfor den organiserte idretten.

Alle historiene ble formidlet med tekst, foto og film for å benyttes i flere kanaler, med en varighet som strekker seg over hele strategiplanens periode. Det ble utviklet et magasin, kortfilmer, nettsted (renidrett.no), brosjyre/hefte, annonser, roll-ups og annet markeds-materiell.

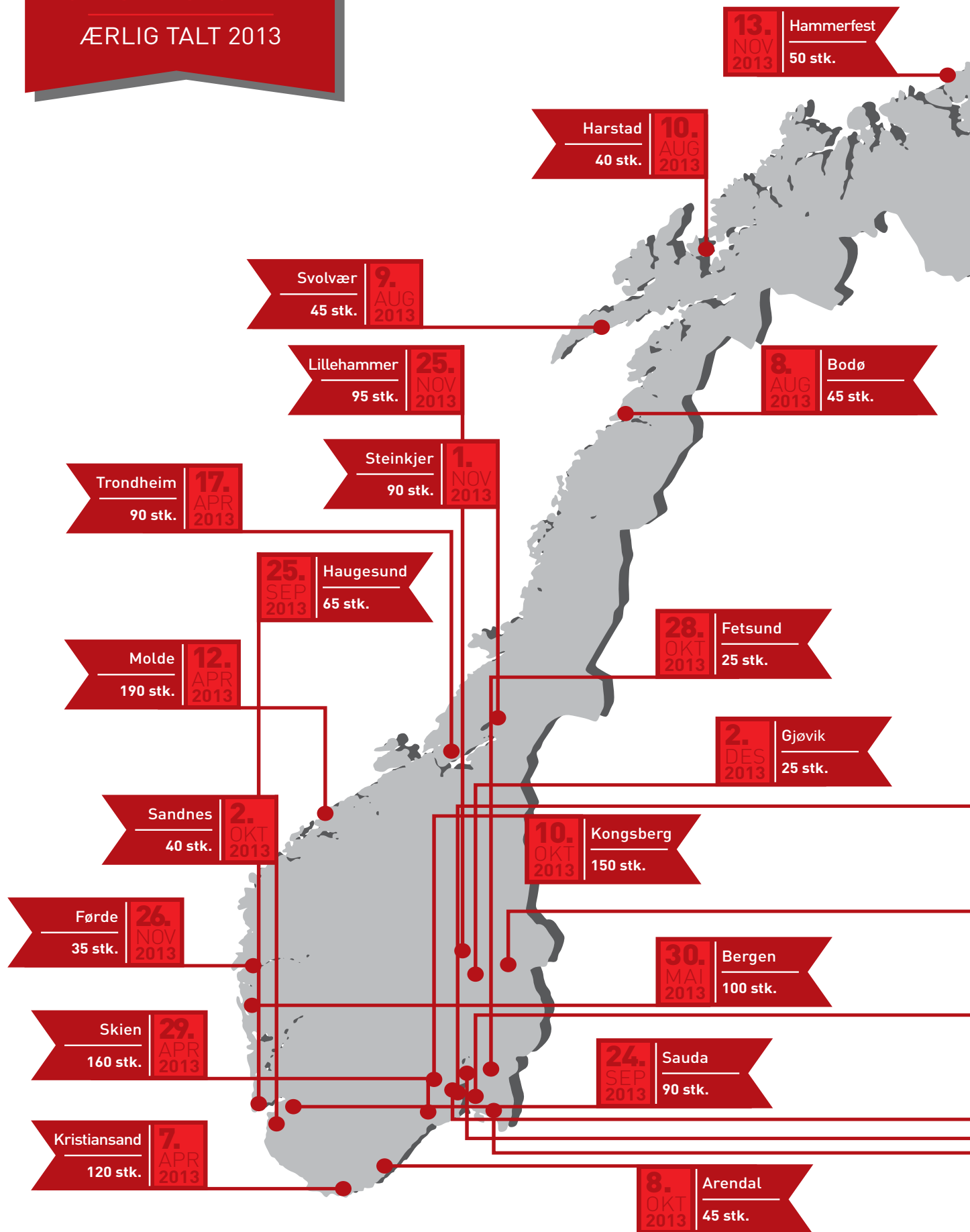
Norges idrettsforbund (NIF) ble med som en viktig samarbeidspart, slik at kampanjen kunne nå ut til flest mulig og for å sikre betydelig oppmerksomhet i Idretts-Norge. Kampanjen ble lansert i forbindelse med Idrettsgallaen i januar 2013, og ble inkludert som en del av NIF og Norsk Tippings kunnskapsturné. I løpet av året var kampanjen på turné gjennom alle idrettskretser, med nesten 80 stoppesteder totalt.

KUNNSKAPSTURNEEN

ÆRLIG TALT 2013

ANDRE ARRANGEMENT

	Dato	Sted	Antall
①	12. jan	Norges Idrettsforbund, Hamar, Rica Hamar	300
②	18. jan	Norges Volleyballforbund, Ullevål/Domus	S
③	19. jan	Norges Volleyballforbund, Nydalen, Oslo	20
④	26. jan	Norges Friidrettsforbund, Trondheim	60
⑤	12. feb	Regionale møter – SLT, Trondheim	S
⑥	23. feb	Studentidrettslekene, Trondheim	S
⑦	2. mar	WC Skiskyting – Holmenkollen	S
⑧	9. apr	Frokostmøte ansatte NIF, ADN, SF og IK, Idrettens Hus	70
⑨	12. apr	Tromsø	S
⑩	13. apr	Hedemark IK, Hamar	45
⑪	19. apr	Oppland IK, Lillehammer	400
⑫	20. apr	Ungdomslekene – NIF, Lillehammer	S
⑬	29. apr	VGS i Grenland, Skien/Grenland	450
⑭	28. maj	Sunn jenteidrett – NIF, NIH	S
⑮	29. maj	Rogaland IK, Stavanger	200
⑯	30. maj	Hordaland IK, Bergen	60
⑰	1. jun	Norges Idrettsforbund, Sandefjord, Rica park	S
⑱	8. jun	Norges Skiskytterforbund, Molde	60
⑲	10. jun	Antidoping Norge – 10 år, Oslo	100
⑳	11. jun	Antidoping Norge – 10 år, Oslo	50
㉑	13. jun	Antidoping Norge – 10 år, Oslo	50
㉒	14. jun	Antidoping Norge – 10 år, Oslo	50
㉓	12. jul	Olympiatoppen, Oslo	60
㉔	9. aug	Olympisk Akademi, Lillehammer	70
㉕	18. aug	Tour of fjords, Sandnes	S
㉖	22. aug	Buskerud IK, Drammen	S
㉗	24. aug	Friidrett, Tønsberg	S
㉘	27. aug	Norsk Tipping, Hamar	35
㉙	1. sep	Idrettsrådskonferansen, Kristiansand	200
㉚	24. sep	Sauda VGS, Sauda	200
㉛	27. sep	Stavanger, UIS	350
㉜	30. sep	Lofoten, Svolvær	30
㉝	1. okt	Lofoten, Svolvær	500
㉞	2. okt	Sandnes, Sandnes	90
㉟	7. okt	UIA, Kristiansand	120
㊱	8. okt	Arendal	200
㊲	9. okt	Geilo	45
㊳	10. okt	Buskerud IK, Kongsberg	1300
㊴	19. okt	Norges Bedriftsidrettsforb., Holmenk.	120
㊵	19. okt	Akershus IK, NIH	40
㊶	19. okt	Norges Bedriftsidrettsforb., Rica Holmenk.	120
㊷	19. okt	Akershus IK, NIH	35
㊸	28. okt	Akershus IK, Østersund skole	420
㊹	7. nov	Grevlingen skole og kultursenter, Vestby	140
㊺	8. nov	Clarion Hotel, Flesland, Bergen	70
㊻	14. nov	Alta, Finnmark IK, VGS, Uni. i Finnmark	70
㊼	16. nov	Fitness Convention, NIH	S
㊽	20. nov	Belset skole, Bærum	200
㊾	24. nov	Ungdomssamling, Norges Bueskytterforbund, Gardermoen	60
㊿	2. des	Hadeland VGS, Gran	65

S=stand

2. SEP 2013 Sarpsborg
90 stk.

13. FEB 2013 Tønsberg
120 stk.

27. AUG 2013 Elverum
40 stk.

7. NOV 2013 Vestby
40 stk.

20. NOV 2013 Bærum
40 stk.

18. SEP 2013 Oslo
50 stk.

En verdifull reise landet rundt

25 kunnskapsturnekvelder i 19 fylker, ytterligere 50 arrangementer med innslag av «Ærlig talt», nesten 200 medieoppslag, 8200 tilhørere, 15 000 videovisninger på nett og utdelt 8500 magasiner og 3000 brosjyrer. Det er tallenes tale fra årets Ærlig talt-kampanje.

Men det er først og fremst ordene – og ikke tallene – som har gjort Ærlig talt til det den har blitt i 2013. Fra åpningen på Idrettsgallaseminaret i januar til siste Kunnskapsturnekveld på Gjøvik i desember, har tilbakemeldingene vært overveldende. Fra idrettsledere og lærere, skoleelever og utøvere, helsepersonell, treningssenterbransje og politikere.

Gjennom Ærlig talt har vi skapt en arena for å snakke om doping. Ikke bare i overskrifter, ikke med høyt hevede pekefinger. Men med innsikt, personlig erfaring og engasjement.

Vi har løftet fram historier og personer som direkte eller indirekte har vært berørt av doping, for på den måten å berøre andre.

Det har utvilsomt vekket både interesse og bevissthet omkring dopingutfordringen, og samtidig utfordret og informert om hva den enkelte kan gjøre. Vi tror kampanjen har åpnet både ører og øyne. Ører som vil høre mer, – og øyne som plutselig ser annerledes på dopingproblemet fordi det oppleves som mer relevant, mer nært.

Takk til alle som har vist interesse for kampanjen, som har lagt til rette for arrangementene over det ganske land og, ikke minst, de som har bidratt med sine personlige historier i kampanjen.

Det er vanskelig – nesten umulig – å måle effekten av en slik kampanje. Men på bakgrunn av de mange gode tilbakemeldingene, den store etterspørselen og de personlige kontaktene i etterkant av seminarene tar vi sjansen på å konkludere med at det har vært en suksess.

Det har i alle fall vært et ærlig forsøk på å få flere med i kampen for en REN idrett og et DOPINGFRITT samfunn

på vegne av styringsgruppa,

Halvor H. Byfuglien
Prosjektleder

4. INTERNASJONALT

SAMARBEID MED NASJONALE ANTIDOPINGBYRÅER

Antidoping Norge søker samarbeid med andre nasjonale særforbund, for å dele kunnskap og for å tilegne seg ny kunnskap. Stiftelsen har gjennom årene opparbeidet seg en solid posisjon og et bredt kontaktnett inn mot andre nasjonale antidopingorganisasjoner.

I 2013 arrangerte Antidoping Norge sammen med WADA et internasjonalt symposium «International NADO Cooperation Project» i Oslo der antidopingbyråer fra hele verden deltok. Både WADAs President John Fahey og General Director David Howman deltok. H.M. Kong Harald var til stede ved åpningen av seminaret. I kjølvannet av samlingen i Oslo har Antidoping Norge, i samarbeid med WADA utarbeidet «Guidelines for International Cooperation Projects». Retningslinjene omtaler metoder og samarbeidsformer på et praktisk nivå for læring mellom nasjonale organisasjoner.

■ **Russland-samarbeid.** Antidoping Norge, RUSADA (Russland antidopingbyrå) og WADA (verdens antidopingbyrå) har siden 2009 samarbeidet for å utvikle antidopingarbeidet i Russland i henhold til World Anti-Doping Code (WADC).

Samarbeidet har fortsatt som planlagt i 2013. Det har vært gjennomført to offisielle møter i tillegg til uformelle dialoger i andre sammenheng i løpet av året. Prosjektplanen har hatt fokus på utveksling av personell hvor russiske dopingkontrollører har vært del av kontrollteam i Norge og norsk personell har deltatt på stand-aktivitet i Russland. Antidoping Norge har hatt en person i Russland som har bistått med opplæring av personell i forkant av lekene i Sotsji.

RUSADA

Russland-samarbeid: I møte på Den Norske Ambassaden i Moskva med ambassaderåd Pål Klouman Bekken (f.v.), ambassadør Leidulf Namtvedt og ambassadesekretær for presse og kultur, Christian Boysen.
Foto: Henrik Jonassen / Den norske ambassade i Moskva

Norske skøyteledere besøker samarbeidsstanden til Antidoping Norge og RUSADA i prøve-OL i Sotsji.

«Vi skal påvirke utviklingen av det internasjonale antidopingarbeidet.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

INTERNASJONAL REPRESENTASJON I 2013

Januar
WADA, Lausanne: Presentasjon av rapport om handel med dopingmidler og en workshop hvor mange NADOer, IOC og noen europeiske myndigheter var til stede.

WADA, Lausanne: Møte om planlegging av internasjonalt samarbeid i forbindelse med opprettelse av I&I (Intelligence & Investigation) gruppe.

KADA, Nairobi: Møte med KADA og WADA om utvikling av et antidopingprogram i Kenya og regionen

Februar

CAHAMA, Strasbourg: Ekstraordinært møte om revisjon av koden.

Mars

UKAD, London: Tackling Doping in Sport

iNADO, Lausanne: Seminar og generalforsamling

WADA, Lausanne: WADA-symposium

April

Europarådet, Strasbourg: T-DO Monitoring Group møte

Europarådet, Strasbourg: Thematic meeting of the Monitoring Group, som fokuserte på forebyggendearbeid.

Mai

CAHAMA, Strasbourg: CAHAMA møte

Nordisk møte, København: Tema som opplæring av personell og etterforskning ble tatt opp, i tillegg til NAPMU.

Juni

WADA og Antidoping Norge, Oslo: NADO International Cooperation symposium

September

CAHAMA, Paris: Revisjon av koden

Dopingjouren, Stockholm: "4th Nordic conference on anabolic steroids and anti-doping work". Konferanse om steroider, trender, utvikling og antidoping.

Sochi Olympic Committee, Moskva: opplæring av kontrollører i Sochi

Oktober

Anti-Doping Authority Netherlands & FINADA, Amsterdam:

Meeting about Education / Information activities. Møte fokuserte på forebyggendearbeid i praksis.

USADA, Indianapolis: Inside the individual: Refining the measurement of biological variation

November

CAHAMA, Strasbourg: CAHAMA møte

WADA, Johannesburg: World Conference on Doping in Sport

Desember

WADA, Lausanne: Møte om «WADA steroid passport»

Europarådet, Moskva: Antidoping Norge del av evaluerings-teamet som evaluerte RUSADAs antidopingarbeid.

EU, Brussel: EU expert group on anti-doping. Antidoping Norge deltok sammen med Kulturdepartementet som observatører.

WADA, Johannesburg: World Conference on Doping in Sport

FAKTA

- ⊙ Antidoping Norge og WADA arrangerte et internasjonalt symposium for nasjonale antidopingbyråer.
- ⊙ Aktiv i de tre høringsrundene for revidering av nytt internasjonalt regelverk.
- ⊙ Etablert NAPMU i samarbeid med antidopingorganisasjonene i Danmark, Finland og Sverige og Norges laboratorium for dopinganalyse.
- ⊙ Signert ny nordisk samarbeidsavtale.
- ⊙ WADA, CHINADA og Antidoping Norge har jobbet videre om et samarbeidsprosjekt i Kenya.

■ Kina-samarbeid.

Antidoping Norge har hatt et samarbeid med Kinas antidopingbyrå (CHINADA) som strekker seg langt tilbake i tid. Det har ikke latt seg gjøre å gjennomføre planlagte aktiviteter i henhold til prosjektplanen i 2014, men tross det har Antidoping Norge og CHINADA hatt god og løpende kommunikasjon i 2013.

Kineserne har vist spesielt interesse for å følge opp samarbeidsprosjektet i Øst-Afrika. WADA, CHINADA og Antidoping Norge er enige om et samarbeidsprosjekt i Kenya og regionen for å

styrke antidopingarbeidet. På grunn av et regjeringsskifte i Kenya i mars 2013 har det tatt noe tid for å knytte kontakter til det nye ministeriet.

■ **Nordisk samarbeid.** De nordiske landene ser det som nyttig å ha et strategisk samarbeid. Samarbeidet reguleres gjennom en egen samarbeidsavtale og inneholder utveksling av kunnskap og felles prosjekter.

Danmark (ADD), Finland (FINADA), Sverige (RF) og Norge (ADN) etablerte i 2013 NAPMU (Nordic Athlete Passport Management Unit), sammen med Norges laboratorium for dopinganalyse. En ny nordisk samarbeidsavtale ble signert i forbindelse med det nordiske møtet i København. Antidoping Norge er vertskap for neste

WADA, CHINADA og Antidoping Norge er enige om et samarbeidsprosjekt i Kenya.

nordisk møte som vil arrangeres i Kirkenes i mai 2014. Under testavtalen har Antidoping Norge gjennomført 14 prøver på vegne av ADD og RF.

■ **Paraplyorganisasjon.** Institute for National Anti-Doping Organizations (iNADO) ble opprettet i mars 2012, med Norge som én av stifterne. iNADO ønsker å være et felles talerør for de nasjonale antidopingorganisasjonene i det internasjonale antidopingarbeidet. Styremedlem Randi Gustad er styremedlem i iNADO. Antidoping Norge stilte fagsjef Anne Cappelen til iNADOs rådighet i forbindelse med en ekstern revisjon av UCIs antidopingprogram. Revisjonen er sluttført i 2014.

SAMARBEID MED INTERNASJONALE SÆRFORBUND

Antidoping Norge er svært opptatt av å ha et nært samarbeid med både internasjonale og nasjonale særforbund. Vi mener dette er avgjørende for å sikre et koordinert antidopingprogram.

Antidoping Norge søker derfor å opprette formelle samarbeid med de internasjonale særforbundene som vi mener det er hensiktsmessig å samarbeide med. Det er nå signert avtale med seks internasjonale særforbund om deling av profildata.

SAMARBEID MED WADA

Antidoping Norge har en tett og god dialog med Verdens antidopingbyrå (WADA). I 2013 arrangerte vi sammen et internasjonalt symposium i Oslo for nasjonale antidopingbyråer.

Stiftelsen har deltatt aktivt i høringsprosessene for det reviderte internasjonale regelverket, World Anti-Doping Code (WADC). Den nye koden som vil tre i kraft 1. januar 2015 ble endelig godkjent på verdenskonferansen i Johannesburg. På verdenskonferansen holdt styreleder Valgerd Svarstad Haugland et innlegg som understreket den viktige rollen WADA har som tilsynsorgan.

NYVALGT: Sir Craig Reedie –
nyvalgt WADA-president.
Foto: AP/Scanpix

VERDENSKONFERANSEN:
Generalsekretær i WADA David Howman
på verdenskonferansen i Johannesburg.
Foto: AP/Scanpix

WORLD ANTI-DOPING CODE

2015

Ny World Anti-Doping Code ble vedtatt i Johannesburg i november 2013. Det nye internasjonale regelverket trer i kraft fra 1. januar 2015

5. DOPING SOM HELSE- OG SAMFUNNSPROBLEM

DOPING SOM HELSE- OG SAMFUNNSPROBLEM

2013 ble et år der mange fikk opp øynene for doping som et helse- og samfunnsproblem. Gjennom Operasjon Gilde avslørte politiet i Sør-Trøndelag et landsomfattende dopingnettverk og fra 1. juli fikk vi endelig lovforbudet som sier at også bruk av anabole steroider er forbudt i Norge.

Antidoping Norge har gradvis trappet opp sitt arbeid mot doping som et samfunnsproblem. Vi opplever nå at flere er bekymret for utviklingen og vil engasjere seg i kampen for et dopingfritt samfunn. Vi merker det gjennom økt kontakt med politiet, telefoner fra pårørende, treningsentre som vil bli del av Rent Senter, fylkeskommuner som vil inngå samarbeid og skoler som vil sette antidoping på timeplanen.

Kampanjen Ærlig talt har også bidratt til å sette fokus på tematikken. Vi tror også kampanjen har vært med på å gjøre denne delen av antidopingarbeidet mer relevant og nært for en del nye målgrupper, også innenfor idretten.

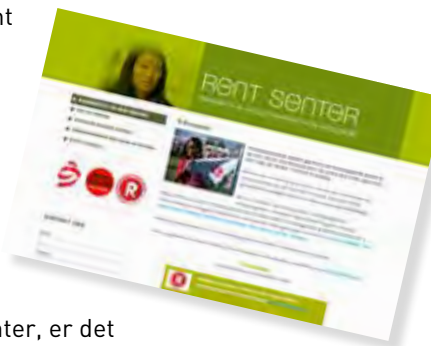
Antidoping Norge er overbevist om at en mobilisering mot doping må angripes med en tverrfaglig tilnærming og med en innsats både mot unge mennesker direkte, men også ved å heve kunnskapen og bevisstheten blant yrkesgrupper som møter ungdom i risikosonen. Stiftelsen tror at den kunnskapen som er opparbeidet gjennom mange års antidopingarbeid i idretten har stor overføringsverdi til antidopingarbeid i ungdomsmiljøer.

■ **Rent Senter.** Et nytt treningssenterprogram ble lansert høsten 2011. Ved utgangen av 2013 var det

340 sentre med avtale om Rent Senter. Det betyr samlet sett at omtrent 120 nye sentre har blitt del av programmet i løpet av det siste året.

Det nye programmet har et sterkt fokus på kunnskapsheving og bevisstgjøring blant senterets ansatte, blant annet gjennom et nytt e-læringskonsept. E-læringen har siden lanseringen hatt omtrent 2500 brukere.

Det ble i 2013 tatt 32 dopingprøver på treningsentre, av disse endte fem med en positiv prøve eller nektelse. I en spørreundersøkelse gjennomført blant treningsentre tilknyttet Rent Senter i desember 2013, der 75 prosent av sentrene deltok, viste det seg at det er gjennomført 190 samtaler med medlemmer på bakgrunn av mistanke om doping. I 101 av tilfellene valgte medlemmet å avslutte medlemskapet.

I tillegg til å rekruttere nye sentre, er det hele tiden et fokus på å styrke programmets innhold. Det er derfor igangsatt arbeid med å utvikle et nytt informasjonsmaterieill. Mange aktører fra trenings-senterbransjen har deltatt på Ærlig talt-arrangement i løpet av året, og nytt materieill vil ta utgangspunkt i denne kampanjen.

Det ble i 2013 opprettet en veiledningstelefon hvor sentre kan ringe og få hjelp til «den vanskelige samtalen» i forbindelse med oppfølging av mulig dopingbruk. Telefonen har vært bemannet med en psykologspesialist ved Oslo Universitetssykehus som har erfaring i behandling av AAS-brukere.

■ **Ren Skole.** Høsten 2011 ble det igangsatt et to-årig pilotprosjekt blant videregående skoler i Sør-Trøndelag, i samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune.

«Vi skal forebygge doping som helse- og samfunnsproblem.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

Piloten ble avsluttet sommeren 2013. Da hadde samtlige fylkets 22 videregående skoler hatt undervisning og oppfølging av prosjektmedarbeideren som har vært ansatt i en 40 prosent stilling. Totalt ble det gjennomført 33 skolebesøk, og cirka 3000 elever var til stede på foredragene. Prosjektmedarbeideren har videre besøkt fire læringsamlinger og hatt samtaler med helsesøster på ti skoler og lærere og fagledere på samtlige skoler. I elevundersøkelsen som ble kjørt løpende gjennom prosjektperioden oppga 95 prosent av elevene at undervisningen har økt deres kunnskap om doping. At 1 av 10 elever i samme undersøkelse oppga å ha blitt tilbudt dopingmidler og at nesten 2 av 5 oppga at de kjenner personer i sitt lokalmiljø som bruker dopingpreparater, er også interessante funn.

E-læring gjennom nettportalen www.renskole.no har vært et virkemiddel i arbeidet.

■ **Fylkeskommunale samarbeid.** Fra 1. september 2013 ble prosjektet i Sør-Trøndelag videreført under navnet «Lokal mobilisering mot doping». Fortsatt er skolen en viktig arena, men også andre aktører trekkes inn i prosjektet. Som del av mobiliseringen blir det

utarbeidet en helhetlig plan med virkemidler som utover videregående skole, involverer folkehelsekoordinatorer, treningssenterbransjen, idretten, toll- og politimyndighetene og helsevesenet. Målet er å redusere de fysiske, psykiske og

SØR-TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

VESTFOLD
fylkeskommune

FAKTA

- 120 nye treningssenter har signert ny Rent Senter-avtale. Totalt 340 senter er del av ordningen ved utgangen av året.
- Fylkeskommunale samarbeid i Sør-Trøndelag, Vestfold og Hordaland.
- Med støtte fra Helsedirektoratet er det gjennomført 16 nettverkssamlinger i løpet av 2014.

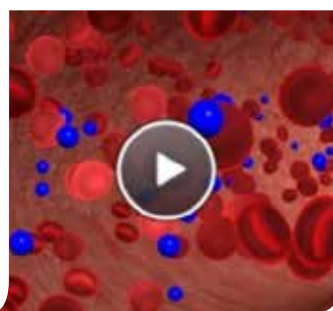
sosiale konsekvensene som følge av dopingmisbruk.

Tilsvarende prosjekter er igangsatt i Vestfold og fra 1. januar 2014 i Hordaland. Alle steder med en prosjektmedarbeider i en 40 prosents stilling. Det er i løpet av året også avholdt møter med en rekke andre fylkeskommuner om tilsvarende prosjekter, og Antidoping Norge ser for seg å utvide denne porteføljen i løpet av 2014.

■ **Etablering av kunnskapnettverk.** Antidoping Norge har siden 2010 fått midler fra Helsedirektoratet til å opprette og drifte lokale forebyggende antidopingnettverk i Norge for å bekjempe doping i ungdomsmiljøer. Ideen bak det frivillige nettverket har vært å samle lærere, helsesøstre, politifolk, idrettstrenere, ungdomsarbeidere og andre som jobber med ungdom i risikosonen, for å styrke kunnskapen om doping og skape en felles lokalt plattform for det forebyggende antidopingarbeidet. Vi ser at dopingmisbruk er et sammensatt og mangesidig problem som må møtes med en koordinert og helhetlig innsats.

Med støtte fra Helsedirektoratet er det gjennomført 16 oppfølgende nettverkssamlinger i 2013. Alle nettverkene har sin egenart, og det springer ut ulike lokale initiativ på bakgrunn av de fagseminarer og nettverkssamlinger som arrangeres. Vi opplever at stadig flere kommuner og lokalmiljø tar tak i dopingproblemet. Interessen og bekymringen omkring temaet er utvilsomt økende. Utfordringen framover er å utvikle nettverkene og knytte bånd mellom ressurspersonene som deltar på samlingene.

ANIMASJONER: I samarbeid med Norsk Helseinformatikk har Antidoping Norge utviklet to animasjoner: Om hormonsystemet og om anabole androgene steroider.

■ Samarbeid med myndighetsorgan.

Antidoping Norge har siden 2005 drevet et nasjonalt nettverk for antidopingarbeid. Her samles ulike aktører som på forskjellige måter berøres av dopingproblemet i sitt daglige virke. KRIPOS, Politidirektoratet, Forsvaret, Norges laboratorium for dopinganalyse, Dopingtelefonen og Statens legemiddelverk er blant dem som deltar. Hensikten med nettverket er å dele relevant informasjon på tvers av organisasjonene. Det ble avholdt to møter i nasjonalt nettverk i 2013.

■ Avtaler med norske organisasjoner og institusjoner.

Antidoping Norge gjør avtaler om oppdrag – i form av kontroller og foredrag – med ulike norske institusjoner og organisasjoner. Politihøgskolen, skoler, fengsel, NIH og Statoils HMS/Akan-utvalg er eksempler på oppdragsgiverne der vi har vært til stede med kontroller og/eller foredrag. Antidoping Norge har totalt gjennomført 36 foredrag og tatt 202 dopingprøver (blod og urin) og 2339 pustep prøver på oppdrag for norske organisasjoner og institusjoner i 2013.

6. FORSKNING OG UTVIKLING

FORSKNING OG UTVIKLING

Forsknings- og utviklingsarbeidet har av ressursgrunner ikke blitt prioritert i 2013. På bakgrunn av tilskuddet fra Kulturdepartementet ble det besluttet at det ikke ble utlyst forskningsmidler av stiftelsen.

Med en betydelig økning av tilskuddet for 2014 (økning på 2,4 millioner kr) lar det seg gjøre å styrke forsknings- og utviklingsarbeidet. Fremfor å administrere forskningsporteføljen på egen hånd som tidligere, er det ønskelig å inngå et samarbeid med en utdanning- og forskningsinstitusjon som kan fremme en helhetlig og langsiktig satsning på forskningsprosjekter med relevans for antidopingarbeidet.

■ **Utvikling av kontrollarbeidet.** Antidoping Norge bygger sitt kontrollprogram på en fysiologisk risikovurdering. Da Antidoping Norge første gang gjorde dette, var det nybrotsarbeid i antidopingarbeidet. Vurderingen har senere blitt brukt som en mal for mange antidopingorganisasjoner. I samarbeid med Norges Idrettshøgskole er det igangsatt et arbeid med å revidere dokumentet. Dette arbeidet vil bli avsluttet i første del av 2014.

Anders Solheim og forsker Tommy Moberg.

■ **Nytt forebyggende konsept.** Herkules-prosjektet er et pilotprosjekt hvor vi har sett på muligheten for et primærforebyggende tiltak i forhold til bruk av anabole steroider hos unge gutter. En sluttrapport fra Herkules

«Vi skal søke kunnskap som beskytter rene idrettsutøvere.»

STRATEGIPLANEN 2012-2015

ble ferdigstilt i november 2013, og veien videre for dette prosjektet vil bli avklart første halvår 2014.

HERKULES-
PROSJEKTET

NORGES IDRETTSHØGSKOLE | NORGES STYRKELOFTFORBUND
ANTIDOPING NORGE | UNIVERSITETET I BERGEN

Prosjektet ble gjennomført som en intervensjon hvor det ble gjennomført styrketrening, fysiske tester og foredrag for en gruppe gutter på 1. og 2. året fra en utvalgt videregående skole i Oslo. Det ble også valgt ut en kontrollskole som kun gjennomførte fysiske tester. Både intervensjonsskolen og kontrollskolen fylte ut spørreskjema med spørsmål rettet mot holdninger til og kunnskap om anabole steroider og doping generelt både før og etter intervensjonsperioden. Prosjektet har vært et samarbeid mellom Antidoping Norge, Norges Styrkeløftforbund, Norges idrettshøgskole og Universitet i Bergen.

■ **Forskningsformidling.** Antidoping Norge har deltatt på USADAs årlige forskningsseminar der hovedtema i 2013 var biologiske profiler. I forbindelse med jubileumsuka i juni ble det arrangert to åpne seminarer – om doping i toppidretten og doping som samfunnsproblem – der det ble fokusert på utviklingstrekk i antidopingarbeidet.

Antidoping Norge støttet i 2012 (med tidligere tildelte, men ubrukte midler) et prosjekt ved Universitet i Oslo med fokus på regulering av kjerneantall i skjelett-muskel ved bruk av anabole steroider. Det har vært

gjennomført en serie forsøk der effekten av anabole steroider på muskler hos mus er studert. Dataene foreslår en langvarig effekt av anabole steroider. Artikkelen er publisert i journal of Physiology og er i flere omganger, også i 2013, omtalt i norske medier.

Invitasjoner til seminar i forbindelse med jubileumsuka i juni.

RAPPORT: På bakgrunn av arbeidet til tre svenske forskere - Ingemar Thiblin, Fred Nyberg og Tommy Moberg - ble det i forbindelse med Antidoping Norges 10-årsjubileum satt sammen en rapport med tittelen: "Vad vet vi om anabole androgene steroider och våld?"

Tommy Moberg og Egil Haug i samtale under seminaret om doping som samfunnsproblem.

